

Strategisch plan RTC Limburg

2015 - 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Visie & missie	3
Onze identiteit	
Kernlijnen doorheen onze werking	
2. Analyse omgeving, beleidsveld en eigen organisatie	6
2.1 Omgevingsanalyse	6
2.1.1 SALK-eindrapport	
De logistieke prioriteiten	
De zorg	
T2-campus	
Eureka Challenge	
2.1.2 Limburgse onderwijsanalyse	10
De socio-economische context	
Conclusies onderwijsparameters	
Conclusies onderwijs-doelstellingen SALK	
Samenvattende conclusies	
Wat concluderen we hieruit voor RTC	
2.1.3 Schoolverlatersstudie VDAB	14
Benutten van deze info doorheen onze werking	
2.1.4 Knelpuntberoepen	15
Benutten van deze info doorheen onze werking	
2.2 Beleidsveld	16
2.2.1 Beleidsnota onderwijs 2014-2019, Vol vertrouwen en in dialoog bouwen aan onderwijs	16
2.2.2 Duaal Leren, een volwaardige kwalificerende leerweg, conceptnota	17
Leerplatform voor werkplekleren en stages	
Provinciaal en Vlaams draagvlak	
Stimuleren van het duaal leren	
2.3 Eigen organisatie: SWOT-analyse	19
3. Formulering strategische doelstellingen	20
4. Omschrijving kritische succesfactoren	21
5. Het bereiken van onze doelstellingen	21
Geraadpleegde literatuur, website, documenten, uiteenzettingen	23

Inleiding

Het strategisch plan van RTC Limburg is een leidraad die we de volgende 5 jaar actief willen gebruiken om onze jaaractieplannen vorm te geven.

We hebben veel informatie en documenten verzameld, gelezen en samengevat om tot een strategisch plan te komen. Telkens hebben we gekeken hoe we nuttige info kunnen linken met onze huidige en toekomstige werking en hebben we zowel naar de noden en opportuniteiten van het regionale Limburgse landschap gekeken, maar ook linken gelegd met de ruimere Vlaamse context waarin we functioneren.

Werken op het RTC is zeer boeiend en vraagt een alerte houding omdat het landschap van onderwijs en onze arbeidsmarkt voortdurend evolueren. Het is een hele uitdaging om de balans te vinden tussen vooruitstrevend en voorloper te zijn en af en toe te remmen, achterom te kijken, om te checken of onze grote en kleinere onderwijsklanten mee zijn in het verhaal. Het is voortdurend balanceren om het juiste evenwicht te vinden.

We willen consequent de doelstellingen van de beheersovereenkomst in de praktijk brengen, maar ook bewaken dat onze onderwijsklanten de RTC-initiatieven als een meerwaarde blijven ervaren.

Het vraagt een hele tijdsinvestering om onze initiatieven op diverse manieren bekend te maken. De dagdagelijkse realiteit leert ons dat er behoorlijk wat obstakels moeten overwonnen worden om onze informatie bij de juiste persoon te krijgen. We hebben een nieuwsbrief die we na een vakantieperiode uitsturen. Onze website wordt up tot date gehouden. Daarnaast verspreiden we gerichte info per mail, posten nieuwigheden op facebook en binnenkort gaan we actief aan de slag met LinkedIn. Regelmatig telefoneren we naar alle TAC en/of TA's om ze te informeren over initiatieven die voor hun van nut kunnen zijn. Ondanks al deze inspanningen stellen we regelmatig vast dat niet alle leerkrachten op de hoogte zijn van onze initiatieven.

Als medewerker RTC is het een must om over een stel voelsprietten te beschikken die noden kunnen detecteren. Verder moeten we over het vermogen beschikken om zaken te analyseren en met die conclusies concreet aan de slag te gaan en te vertalen naar initiatieven en acties die de verbinding onderwijs en arbeidsmarkt verstevigen. Op die manier ondersteunen we leerkrachten in het realiseren van hun leerplandoelstellingen en leggen we de link met de beroepskwalificaties die al dan niet in ontwikkeling zijn. Onze link met de arbeidsmarkt is noodzakelijk, het is één van onze taken om werkgevers te sensibiliseren en te informeren wat de meerwaarde is van een samenwerking met het onderwijs.

De sleutel tot succes om ons strategisch plan uit te voeren zijn het opzetten van samenwerkingsverbanden en partnerschappen en dit zowel binnen het onderwijs- en arbeidsmarktveld. De uitdagingen die voor ons liggen zijn immens, daarom dat we alle expertises van de verschillende partners optimaal moeten benutten.

1. Visie & missie

Vanaf juni 2013 waait er duidelijk een nieuwe wind in RTC Limburg. In de eerste fase was het de taak van de nieuwe coördinator om RTC Limburg op de kaart te zetten, te verankeren in het Limburgs landschap en orde op zaken te stellen.

Na een eerste evaluatie zijn we op zoek gegaan naar een procesbegeleider die ons hierin kon ondersteunen. Samen met team, Dagelijks Bestuur en Raad Van Bestuur namen we onze werking kritisch onder de loep en dit onder leiding van Lut Wyers van Cocomo. Met alle bestuurders en medewerkers zijn we intens op zoek gegaan naar onze identiteit. Deze identiteit is het DNA van ons RTC en loopt als een rode draad

doorheen onze werking. Het is een stevig referentiekader, waar we zaken aan toetsen vooraleer we initiatieven nemen.

Het was niet alleen een inhoudelijke heroriëntering, maar ging ook gepaard met een nieuwe huisstijl en profilering rekening houdend met zaken die op Vlaams niveau al werden afgesproken, zoals het behoud van het bestaand RTC logo, wat werd geïntegreerd in de nieuwe huisstijl.

Het resultaat van de identiteitsoefening, sluit mooi aan bij de doelstellingen van de nieuwe beheersovereenkomst en zullen we dus gebruiken om de (ver)nieuwde kernopdrachten op een kwalitatieve manier vorm te geven.

Onze identiteit¹

RTC wil...

Een **ondersteunende rol** spelen en **partners laten schitteren**.

De faciliterende **platform-functie** vervullen die leidt tot samenwerkingen en nieuwe verbindingen.

Meerwaarde bieden en **voorloper** zijn.

Definitie

RTC-Limburg is een **vruchtbare kennisbodem** voor Techniek & Technologie, waar individuen, scholen, bedrijven en instanties kunnen groeien in **samenwerkingsverband**, om Limburg als regio een sociaaleconomische **voorsprong** te kunnen geven.

Strategie

RTC-Limburg beschikt over volgende **troeven**:

Kennis, kunde en middelen op vlak van techniek en technologie.

Kennis van een **uitgebreid netwerk en relaties** van scholen, bedrijven en instanties

RTC-Limburg creëert zowel verticaal als horizontaal daartoe de beste omstandigheden en **context**. Ze brengen daartoe middelen en specialisten samen binnen vakgebieden vanuit diverse invalshoeken, zowel vanuit het onderwijs als vanuit het bedrijfsleven.

Verticale strategie - kennis in de diepte binnen sectoren.

Horizontale strategie - Relaties in de breedte tussen sectoren en partners.

Missie & visie

RTC-Limburg heeft tot doel Limburg te laten groeien tot een **Technologische regio met voorsprong!**

RTC-Limburg gelooft in **Technologie als troef** voor onze regio!

RTC heeft de juiste **spirit** om het **imago** op en rond Techniek & Technologie te promoten!

RTC wil haar inspirerende rol doen resulteren in **actie en verandering**

¹ <http://www.rtclimburg.be/rtc>

Strategie vertalen naar slagzin

RTC is een believer. Wij willen andere **"believers" in techniek en technologie verenigen en verbinden**. We delen met zijn allen dezelfde passie voor Techniek & Technologie als middel om onze regio economisch en sociaal voorsprong te geven. We dragen als het ware allen die boodschap uit. Daar wilt toch iedereen zijn schouders onder zetten.

Iedereen draagt dan dezelfde visie, dezelfde SPIRIT!

Een referentiekader is handig om de toekomst verder vorm te geven, maar zorgt ervoor dat de doorgehakte knopen niet altijd even enthousiast onthaald worden. De afgelopen 2 jaar hebben we serieus gesnoeid in onze activiteiten en dit omwille van twee redenen. Enerzijds was dit het resultaat van onze identiteitsoefening en een bewuste keuze. Anderzijds zorgden de opgelegde besparingen dat we niet alle geplande initiatieven konden uitvoeren. Sommige activiteiten werden geschrapt, in aantallen verminderd of voorlopig in wacht gezet.

Hier enkele kernlijnen die doorheen onze werking lopen:

- We zetten niet meer in op losstaande acties, maar wel op leerlijnen en samenhangende gehelen al dan niet themagericht.
- De samenwerking met hogescholen en andere organisaties werden kritisch geëvalueerd. Het kan niet de bedoeling zijn dat het RTC betaalt voor bepaalde opleidingen, die dan gratis aangeboden worden voor ASO-scholen. We vragen nu dus vooral maatwerk aan onze leveranciers.
- De rode draad is de T van Techniek en Techn(olog)ische competenties. Het is om die reden dat we geen acties meer doen in het studiegebied lichaamszorg en toerisme. Het studiegebied personenzorg en handel (enkel logistiek) werden dan weer wel behouden, maar enkel voor de acties met een duidelijke T en/of een link naar de noden vanuit het werkveld gerelateerd aan stages en de toekomstige arbeidsmarkt.
Een bijkomend argument voor het behoud van de 2 studiegebieden is de link met SALK, zowel logistiek als zorg zijn één van de 8 speerpuntsectoren binnen SALK.
- Bij elke actie verwijzen we in ons jaaractieplan naar de leerplandoelstellingen, knelpuntberoepen en sinds dit jaar ook naar de beroepskwalificaties.
- We kiezen uitdrukkelijk voor vernieuwing, dit wil zeggen dat alle projecten maximum 3 jaar bestaan, met een uitdoofscenario van 2 jaar. Het geeft scholen en leerkrachten de kans, om na die termijn de projecten lokaal te verankeren of de actie te laten uitdoven, indien ze niet meer voldoet aan noden.
- We kiezen zeer bewust om leerkrachten te versterken in hun rol.
- Als RTC is het een weloverwogen keuze om partners te laten schitteren en op de voorgrond te plaatsen. Het afsluiten van partnerschappen is voor ons van ontelbaar belang. Als (klein) RTC zijn we maar één van de spelers op het veld, maar toch kunnen we zeker meerwaarde en verschil creëren door deel te nemen aan samenwerkingsverbanden en partnerschappen af te sluiten. We zijn ervan overtuigd dat deze partnerships de sleutel zijn voor succes en vooruitgang. Momenteel hebben we al tal van actieve samenwerkingen lopen met sectororganisaties, pedagogische begeleiders en nemen we actief deel aan bestaande overlegorganen. Indien nodig zetten we zelf samenwerkingsverbanden op. Op deze manier kunnen we krachten bundelen en de bestaande opgebouwde expertise met elkaar delen.

2. Analyse omgeving, beleidsveld en eigen organisatie

2.1 Omgevingsanalyse

2.1.1 SALK-eindrapport²

De sluiting van Ford Genk eind 2014 heeft een grote economische sociale impact op Limburg. Op initiatief van de Vlaamse Regering en het Limburgse provincie bestuur werd daarom het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) opgesteld.

Het is een plan voor de toekomstige economische ontwikkeling van Limburg waarbij de nadruk ligt op het bevorderen van duurzame werkgelegenheid en het versterken van het economisch weefsel op korte en lange termijn.

In SALK worden **8 speerpuntsectoren** geïdentificeerd waarop in Limburg vooral de focus dient gelegd te worden. Het gaat om sectoren waarin de regio een zekere specialisatie heeft en/of die nog een reëel groeipotentieel hebben in Limburg:

- Landbouw
- **Bouw**
- **Logistiek** en mobiliteit
- **Maakindustrie ***
- Vrije tijdseconomie
- ICT, digitale media en creatieve economie
- **Zorgsector**
- **Cleantech** en recycling *

De speerpuntsectoren in het vet, hebben duidelijke linken met de studiegebieden die operationeel zijn binnen het RTC:

- Bouw
- Handel (logistiek)
- Hout
- Koeling & Warmte
- Mechanica (elektriciteit & elektronica, kunststoffen, lassen, werktuigmachines & onderhoudstechnieken)
- Personenzorg

* Opmerking: de maakindustrie en cleantech zitten verweven in de verschillende initiatieven die we aanbieden binnen de gekozen studiegebieden.

² SALK eindrapport overhandiging aan Taskforce Limburg voor Limburg op 1 februari 2013
http://issuu.com/provincie_limburg/docs/20130201_salk_eindrapport/19?e=3073567/1337036

De logistieke prioriteiten³

Het belang van de logistieke sector als een uitermate belangrijke sector voor de economische toekomst van Limburg werd recent nog bevestigd in het SALK-rapport en de bijhorende uitvoeringsplannen.

Het is een sector met reëel groeipotentieel, omdat onze provincie beschikt over een aantal uitstekende troeven voor de logistieke bedrijvigheid.

België bekleedde in 2007 nog de 15 de plaats in de Logistics Performance Index van de Wereldbank. Vandaag staat ons land op de 3de plaats, na Duitsland en Nederland.

Als RTC, willen we vooral leerlingen uit het studiegebied kantoor bereiken en hun laten ervaren wat de mogelijkheden zijn van een Warehouse Management System en dit in een realistische leeromgeving bij Logis.

Het is een open deur intrappen, om te benadrukken dat leerlingen uit het studiegebied kantoor zeer veel moeilijkheden ervaren om de overgang naar de arbeidsmarkt te maken. Het is een richting die beter afgebouwd zou worden, helaas hebben we als RTC geen vat op de afbouw. Wat we wel kunnen doen is leerlingen extra inzichten en skills meegeven.

Positief is dat vanaf september 2013 de nieuwe leerplannen voor de 3de graad BSO kantoor verkoop in voege gingen. Een aantal scholen bieden sindsdien de keuzemodule logistieke medewerker aan.

Jammer is wel dat er geen cijfers beschikbaar zijn qua leerlingenaantallen op het niveau van de keuzemodules.

Ideaal gezien stromen deze leerlingen door naar het 3de leerjaar van de 3de graad BSO logistiek. Tijdens dit specialisatiejaar kunnen zij een attest van heftruck en/of reachtruck behalen.

Het voordeel van de logistiek sector is, dat je niet altijd een diploma nodig hebt om in te stromen. Een nadeel is het conjunctuurgevoelige. Gelukkig blijkt uit recente cijfers dat we stilaan uit de crisis geraken, waardoor er weer meer jobs in de logistieke sector beschikbaar zullen zijn.

Met het aanbod van het RTC, willen we jongeren inzichten geven in de mogelijkheden van logistiek, hen laten ervaren dat het meer is dan rondrijden met een heftruck en vrachtwagen.

Vanaf 2015-2016 versterken we leerkrachten in de ondersteuning van de opdracht, door hun zelf het proces te laten doorlopen in de logistieke leeromgeving van Logis.

Samen met VDAB, Syntra Limburg, sectorfondsen en Logis wordt er bekeken op welke manier we nog een stap verder kunnen zetten. Momenteel wordt er gekeken of het haalbaar is om een hybride leeromgeving rond logistiek op de zetten. De acties die we momenteel aanbieden passen in dit verhaal.

De zorg⁴

Inzake maatschappelijke voorzieningen en woongelegenheden in woonzorgcentra heeft Limburg begin 2015 met 49,09 woonzorgcentra per 1.000 inwoners van 65 jaar en meer een beduidende achterstand t.o.v. Vlaanderen (59,10). De meeste woonzorgcentra in

³ Economisch rapport, logistiek Limburg 2015, ERSV – POM <http://www.pomlimburg.be/hoofdmenu-economisch-rapport.html>

⁴ Socio economische analyse van Limburg en haar 5 streken, september 2015 ERSV en POM Limburg [http://www.ersvlimburg.be/upload/40157148/downloads/socio-economische_analyse_van_limburg_en_haar_5_streken_\(september_2015\).pdf](http://www.ersvlimburg.be/upload/40157148/downloads/socio-economische_analyse_van_limburg_en_haar_5_streken_(september_2015).pdf)

Limburg bevinden zich in Midden-Limburg (54,91) en Zuid Limburg (51,28) en relatief het minste in het Maasland (40,99). Alle Limburgse streken hebben sinds begin 2009 hun achterstand t.o.v. Vlaanderen verkleind. Niettemin neemt de grijze druk in alle Limburgse streken merkkelijk sneller toe dan in Vlaanderen en Zuid-Limburg heeft nu al een hogere grijze druk dan Vlaanderen.

Qua leeftijdsopbouw zien we dat tussen 1 januari 2009 en 1 januari 2015 de vergrijzing overall toeneemt. Het aandeel van de bevolking jonger dan 50 jaar is afgenomen ten voordele van de leeftijdsgroepen boven 50 jaar. Aan de ontgroening of daling van de jongerenaandelen lijkt stilaan een einde te komen. In Limburg evolueert deze leeftijdsopbouw echter nog minder gunstig dan elders. Tevens blijkt in Zuid-Limburg het verouderingsfenomeen het meest uitgesproken, met vooral een relatief grote groep 60-plussers.

Als RTC kiezen we zeer bewust om in te zetten op het studiegebied personenzorg. Zorg is niet alleen een speerpuntsector binnen SALK, maar het is ook een maatschappelijk relevante sector met ontzettend veel uitdagingen. De bevolking wordt ouder. Het allerliefst willen mensen zo lang mogelijk in hun huis blijven wonen. Daarnaast zien we dat de duur van de ziekenhuisopnames steeds ingekort worden, zodat patiënten noodgedwongen beroep moeten doen op thuiszorg. Met zijn allen hebben we dus de volgende jaren meer zorg nodig.

Leerkrachten van het studiegebied personenzorg, zijn niet altijd op de hoogte van de nieuwe tendensen en evoluties die zich afspelen in de snel evoluerende sector van de zorg. Denk maar aan de digitalisering in de zorg, zoals thuismonitoring rond beweging, valpreventie,... Ook de patiënt en zijn wensen komen meer centraal te staan. In heel wat gevallen komen er verschillende zorgverleners over de vloer, waardoor er afstemming en samenwerking nodig is.

We zullen dus de volgende jaren de ingeslagen weg verder blijven volgen. Samen met UNI-FORM van provincie Limburg blijven we krachten bundelen om zowel met de organisaties in de (thuis)zorg als leerkrachten van het studiegebied zorg rond de tafel te zitten. De doelstelling blijft om samen antwoorden te zoeken op geformuleerde noden uit het werkveld, zo realiseren we een goede verbinding tussen onderwijs en de arbeidsmarkt.

T2- campus

Sinds september 2015 zijn we gehuisvest bij de IncubaTHOR, de hotspot voor technologie, energie en innovatie. De Techniek- en Talentcampus zal in de toekomst gehuisvest worden op de Thorsite te Genk. Als RTC delen we samen met de vormgevers van T2 een kantoorruimte om een goede samenwerking tussen het Limburgs onderwijs en T2 te realiseren.

De doelstelling is de realisatie van een geïntegreerde campus die start vanuit een gezamenlijk kennisplatform en leerplatform en een gedeelde infrastructuur. Een campus waar leerlingen, studenten, werkenden en werkzoekenden hun competenties kunnen versterken en waar opleidingen samen georganiseerd worden.

De T2-campus zal de volledige opleidingsladder bestrijken. Dat betekent scholing, opleiding en dienstverlening voor:

- Kinderen en jongeren in het onderwijs (lager, secundair en hoger) met in de startfase bijzondere aandacht voor het technisch secundair onderwijs.
- (jong-)Volwassenen tijdens hun beroepsloopbaan (werkenden en niet-werkenden)
- Leerkrachten en opleiders in technologietalent
- Ondernemers en bedrijven

De bouwwerken van T2-campus zullen waarschijnlijk starten in januari 2017.

Het startaanbod focust op 4 clusters:

- Electro: Electronica, Electriciteit, Maintenance
- ICT: ICT, Gaming, Design & 3D
- (new) Energy: Energy, Heating & cooling
- (new) Materials Metal, Wood, Construct

Om jong en oud warm te maken voor technologie gaan VDAB, Syntra en de middelbare scholen gezamenlijke opleidingen geven rond vernieuwende technologieën en dit op de T2 Campus. Alles komt er onder één dak. Vanaf september 2018 moet het modernste opleidingscentrum van Limburg er staan. De T2 Campus - een afkorting voor Technologie en Talent - wordt ruim twee hectare groot en kost 57 miljoen euro. Elke dag zullen er minstens 750 cursisten en 100 personeelsleden werkzaam zijn.

Als RTC zijn we ervan overtuigd dat de Techniek- en Technologicampus, een positieve invloed zal hebben op het imago van technisch onderwijs in de Limburgse regio. Dat de Genkse scholen de campus optimaal zullen benutten lijkt ons logisch.

We gaan ervan uit dat in de campus, een samenwerking zal ontstaan met het hoger onderwijs en de bedrijven. Het wordt alleszins een inspirerende leer- en werkomgeving, waar duurzame producten en productiemethoden uitgeprobeerd en ontwikkeld kunnen worden. Een plek waar leerlingen in de praktijk technologische kennis kunnen opdoen, gebruik kunnen maken van up to date uitrusting in attractieve labs die de onderwijsinstellingen individueel niet kunnen financieren.

Als RTC hebben we in 2014 een bevraging gedaan rond de verwachtingen bij de Limburgse nijverheidsscholen. De antwoorden werden gebundeld en daarna werd een concreet voorstel geformuleerd aan de kerngroep van de campus.

Willen we Limburg als regio een technologische voorsprong geven, dan lijkt het ons zinvol om het Limburgs nijverheidsonderwijs te betrekken bij het project. Ze moeten gebruik kunnen maken van de vernieuwde technologieën die op de campus worden aangeboden. Verder pleiten we voor open source leeromgevingen.

De Techniek- en Talentcampus is een sterk product. Ook het Nijverheidsonderwijs in Limburg heeft veel expertise opgebouwd. Door een intensieve samenwerking op te zetten geloven we erin dat de campus, een hele provincie bijzondere veerkracht kan geven.

Denkgroep Nijverheid Limburg (DNL) is een projectgroep van RTC. Samen met deze directeuren zijn we vragende partij om een samenwerking op poten te zetten vertrekkend vanuit een gezamenlijke doelstelling en visie. We zijn bereid om samen een

strategie en stappenplan te ontwikkelen op korte en lange termijn. Rekening houdend dat het zwaartepunt komt te liggen op de Techniek- en Talentcampus, maar met duidelijke verbindingen naar de regionale expertise die er al werd opgebouwd en verder kan uitgerold in de rest van de provincie.

Op de laatste RTC Presenteert "samen voor een toekomst van technologie" heeft de burgemeester van Genk, duidelijk aangegeven dat het RTC een belangrijke rol te spelen heeft in het T2-verhaal. Momenteel zijn we zoekende hoe we die rol optimaal kunnen vervullen.

Eureka Challenge⁵

Eureka-Challenge is een project dat in het leven werd geroepen door SYNTRA Limburg met de steun van ESF (Europees Sociaal Fonds). In samenwerking met verschillende partners waaronder RTC wensen we een doorbraakmodel te ontwikkelen op gebied van technologie en innovatie. Dit doorbraakmodel voorziet de structurele verzameling van kennis en expertise over de markt, opleidingen en technologie. De bedoeling is dat verschillende organisaties gebruik kunnen maken van het doorbraakmodel om innovatieve producten op gebied van leerinhoud, -omgeving en -methodiek te creëren.

Een combinatie van desk research en actieve seminars vormt de basis voor de ontwikkeling van het doorbraakmodel. In een eerste fase wordt het model via een pilootproject ontwikkeld voor het segment HCE (Heating, Cooling, Energy). Vanuit dit pilootproject vertrekken we om een globaal doorbraakmodel te ontwikkelen, dat gebruikt kan worden binnen andere sectoren.

Eureka Challenge vormt één van de cruciale bouwstenen voor de T2-Campus, voorzien op het THORpark in Genk. Die campus heeft de ontwikkeling van technologisch talent tot doel.

Ondertussen werden de desk research en de seminars binnen het pilootproject HCE en elektriciteit reeds uitgevoerd. De opgedane kennis wordt verwerkt en de gebruikte werkwijze zal mee de basis vormen voor het globaal doorbraakmodel. De resultaten van de seminars worden in landingsbanen gegoten.

Er wordt vanuit Syntra volop bekeken op welke manier de concretisering van de landingsbanen in een nieuw (ESF)project gestoken kunnen worden.

Sowieso zullen we als RTC de verbinding blijven maken met het Limburgs onderwijslandschap en indien nodig en relevant, zullen we mee de landingsbanen vorm geven en dit samen met andere partners uiteraard gelinkt aan onze jaaractieplannen.

2.1.2 Limburgse onderwijsanalyse⁶

Hilde Crevits, Vlaams minister van Onderwijs gaf de opdracht aan gouverneur Herman Reynders, om een gedetailleerde diepteanalyse uit te voeren van de problemen inzake onderwijs in Limburg en daarbij oog te hebben voor de subregionale specificiteiten. De opdracht kwam er omdat de omgevingsanalyse die gemaakt werd in het kader van SALK onvoldoende gedetailleerd was. Er waren wel al conclusies getrokken dat het onderwijs in Limburg mindere resultaten opleverde. Om een gepast actieplan te ontwikkelen om de Limburgse tekorten te remediëren was er bijkomend onderzoek

⁵ <http://www.eurekachallenge.be/product>

⁶ Analyse van de onderwijsproblematiek in Limburg 'de maatschappelijke uitdaging voor onze provincie' Analyse onderwijs in Limburg 2015, redactie Koen Sneyers 10 juli 2015
Limburg onderwijs in cijfers, Afdeling Strategische Beleidsondersteuning, Anton Derks, 15 juli 2015

nodig. Voor de statistische gegevens kon men een beroep doen op het kenniscentrum van het departement Onderwijs en Vorming, deze gegevens werden gecombineerd met de studie van het Steunpunt Sociale Planning van het provinciebestuur Limburg.

De socio-economische context Limburg

- 1 op 9 geboorten is kansarm in Limburg.
Genk, Maasmechelen, Heusden-Zolder, Leopoldsburg, Hechtel-Eksel, Houthalen-Helchteren, Beringen, Lommel en Sint-Truiden scoren hoger dan het gemiddelde.
- 1 op 7 Limburgers leeft onder de Europese armoedegrens dit is 13,8 % t.o.v. Vlaanderen 13 %.
- Limburg kent een hogere werkloosheidsdruk.
Van de inwoners tussen 18 en 64 jaar zijn er in Limburg 6,2% niet-werkende werkzoekenden (5,9% in Vlaanderen).
Vergeleken met Limburg is de werkloosheidsdruk in 2014 veruit het hoogste in Maasmechelen (9,5%) en Genk ((8,9%), Houthalen – Helchteren (7%), Dilsen-Stokkem (6,9%), Hasselt (6,7%), Lanaken (6,7%) Tongeren en Leopoldsburg (6,6%). Deze scores liggen stelselmatig hoger dan het Vlaams cijfer (5,9%)
- We tellen meer jonge werkzoekenden.
In de groep van niet werkende werkzoekenden is 21,3% jongeren dan 25 jaar (20,7% in Vlaanderen).
- We hebben een lagere scholingsgraad volwassenen.
In 35 van de Limburgse gemeenten is de gemiddelde scholingsgraad lager dan in Vlaanderen.
- Limburg heeft een diverse bevolking naar herkomst.
24,5 % heeft een andere dan de Belgische herkomst. In Maasmechelen is dit 52,7% en Genk 52,5%. Van de groep van inwoners van vreemde herkomst komt 40 % uit een laag inkomensland.
Heusden-Zolder (71,9%) en Beringen (70,3%) springen ver bovenuit het Limburgs gemiddelde.

Samenvattend: als we tot op het gemeentelijk niveau gaan kijken, dan blijkt dat steeds dezelfde 13 gemeenten op vrijwel alle socio-economische indicatoren boven het gemiddelde zitten namelijk: Leopoldsburg, Maasmechelen, Genk Sint Truiden, Tongeren, Bilzen, Hasselt, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Dilsen-Stokkem, Lanaken, Heers en Beringen.

Conclusies onderwijsparameters

Algemeen kan men concluderen dat de meeste onderwijsindicatoren voor Limburg wat het onderwijs betreft nauw aansluiten bij de Vlaamse gemiddelden.

De schoolloopbaanmerken van Limburgse kinderen en jongeren wijken weinig af en doen het niet slechter dan de rest van Vlaanderen. Zo ligt de participatiegraad in het hoger onderwijs in Limburg (72,95 %) rond het Vlaams gemiddelde (73,77%).

Het percentage zittenblijvers (schooljaar 2013-2014) ligt in Limburg in zijn geheel dicht bij Vlaams gemiddelde, voor het lager onderwijs scoort Limburg beter met 2% t.o.v. 2,3% in Vlaanderen. In het middelbaar onderwijs: 5% zittenblijven in Limburg t.o.v. 4,9% in Vlaanderen.

Limburg telt in verhouding meer professionele bachelors (academiejaar 2013-2013; 44,8% en Limburg 48,8 % van de afgestudeerden).

Wat betreft de risicoschoolloopbanen (schooljaar 2012 -2013) ligt het Limburgs gemiddelde zowel in het lager als in het secundair onderwijs onder het Vlaams gemiddelde:

- Lager onderwijs: Vlaanderen 20,2% t.o.v. Limburg 19,5 %.
- Secundair onderwijs Vlaanderen 32,3% t.o.v. Limburg 32 %.

Als we inzoomen op gemeentelijk niveau worden de verschillen echter wel zichtbaar. Over de belangrijkste indicatoren heen blijft de onderwijsproblematiek het grootst in de 13 gemeenten: Beringen, Bilzen, Dilsen-Stokkem, Genk, Hasselt, Heers, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Lanaken, Leopoldsburg, Maasmechelen, Sint-Truiden en Tongeren. De 5 mijngemeenten + Leopoldsburg wijken het vaakst in negatieve zin af. In deze regio zien we:

- vrij veel zittenblijvers in het secundair onderwijs.
- vrij veel vroegtijdige schoolverlaters.
- gemiddeld studierendement in het hoger onderwijs is lager.

Verschillen per gemeenten

- Hechtel-Eksel, Maaseik, Lommel en Overpelt kennen een vrij hoog percentage zittenblijvers in het basisonderwijs. Beringen is dan weer een kansarme gemeente met een relatief laag percentage zittenblijvers.
- De relatief kansrijke gemeenten zoals Lanaken, Tessenderlo en Hechtel-Eksel zitten met relatief hoge percentages zittenblijvers in het secundair onderwijs.
- Qua vroegtijdig schoolverlaten scoren de volgende gemeenten hoog: Hasselt (11,9%), Heusden Zolder (12,6%), Leopoldsburg (13,3%), Zonhoven (13,9%), Gingelom (15,8%), Sint-Truiden (16,3%), Houthalen-Helchteren (17,2%), Dilsen-Stokkem (17,2%), Maasmechelen (18,8%) en Genk (19,4%).
- Heusden-Zolder bekleedt een atypische positie, het is een kansarme gemeente met relatief hoog studierendement in het hoger onderwijs.

Een conclusie is hier de noodzaak en het belang van een gemeentelijk beleid op maat!

Verschillen gemeenten-vergelijking

- Er is een duidelijke link tussen socio-economische en onderwijsindicatoren.
- Het zijn steeds dezelfde 13 gemeenten die opvallen.
- De sociaal economische thuissituatie van de leerlingen verklaart dus in aanzienlijke mate de problematische onderwijsuitkomsten in deze gemeenten:
 - kansarme leerlingen zitten meer in het BSO.
 - lopen meer schoolse vertraging op.
 - verlaten het onderwijs veel meer zonder diploma.
 - stromen minder door naar het hoger onderwijs.

Conclusies onderwijs – doelstellingen SALK

Als we de doelstellingen van SALK op gebied van scholing nl:

- de ongekwalficeerde uitstroom terugdringen
- meer Limburgse jongeren motiveren voor een technische opleiding
- Limburgs talent beter opleiden door toonaangevend hoger en universitair onderwijs
- acties inzake opleiding, vorming en arbeidsmarktregulering laten aansluiten bij behoeften

nemen en deze punten koppelen aan de cijfers uit de analyse komen we tot de volgende conclusies.

- In het voltijds gewoon onderwijs zijn er in Limburg iets lagere percentages vroegtijdige schoolverlaters.
Per onderwijsvorm (2012-2013):
 - ASO: 2,5% (2,3% in Vlaanderen)
 - BSO: 14,2% (15,9% in Vlaanderen)
 - KSO: 8,6% (9,8% in Vlaanderen)
 - TSO: 5,7% (6,5% in Vlaanderen)
- In het stelsel Leren en Werken komen bijzonder veel vroegtijdige schoolverlaters voor: 56% in Limburg t.o.v. 54% in Vlaanderen.
- Het aandeel leerlingen in nijverheidstechnische richtingen is licht gedaald. Het aandeel ligt in Limburg, met 24% wel hoger dan het Vlaams gemiddelde (20,4%) maar in absolute cijfers kent het aantal leerlingen uit de nijverheidstechnische richtingen over de schooljaren 2010-2011 tot en met 2013-2014 wel een daling met 628 leerlingen.
- De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt in Limburg minder goed dan in de meeste andere provincies.
- Werkzoekende schoolverlaters 1 jaar na het schoolverlaten 14,5% in Limburg (12,5% in Vlaanderen).
- Aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature in 2014 (spanningsratio): 16,4 (10,4 in Vlaanderen): in 12 Limburgse gemeenten is dit veel hoger dan gemiddelde: Riemst, Kinrooi, Voeren, Heers, Meeuwen-Gruitrode, Maaseik, Hechtel-Eksel, Neerpelt, Niewerkerken, Maasmechelen en Dilsen-Stokkem ligt dit tussen 34,6 en 53,4.
- Een aantal studieniveaus biedt wel grotere kansen op de arbeidsmarkt HBO5, master, professionele bachelor en de leertijd. Een goede oriëntering is dus belangrijk.

Uit de analyse blijkt niet dat dit zozeer te maken heeft met de kwaliteit van het Limburgs onderwijs maar wel met de tewerkstellingsaanbod, de vaststelling dat de kernen van tewerkstelling niet goed aansluiten bij de kernen van bewoning en het feit dat vraag en aanbod op de arbeidsmarkt onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Dit sluit aan bij de conclusies van het SALK-rapport.

Samenvattende conclusies

- De meeste onderwijsindicatoren voor Limburg sluiten nauw aan bij de Vlaams gemiddelden.
- Er zijn grote verschillen op gemeentelijk niveau, de onderwijsproblematiek is het grootst in 'de 13 gemeenten', socio-economische factoren en taal hangen nauw samen met de onderwijsproblematiek.
- De afgelopen jaren daalt het aantal leerlingen in het technisch onderwijs en meer specifiek in nijverheidstechnische richtingen. Dit zijn nochtans de profielen waar grote vraag naar is op de arbeidsmarkt.

- De aansluiting met de arbeidsmarkt verloopt in Limburg minder goed, het tewerkstellingsaanbod ligt lager en een goede studieoriëntering is zeer belangrijk.
- Doorstroming naar het hoger onderwijs zit rond het Vlaams gemiddelde. We zien dat er meer professionele bachelors zijn en minder masters wat een aandachtspunt is voor de toekomst.

Wat concluderen we hieruit voor het RTC de volgende jaren?

Het afgelopen jaar hebben we geëxperimenteerd in het opzetten van initiatieven op gemeentelijk niveau en dit zowel in Maasmechelen als Hasselt. We brachten samen met werkgeversorganisaties, VDAB en de gemeente zowel het bedrijfsleven en onderwijs bij elkaar. De initiatieven werden gesmaakt omdat we telkens de regionale arbeidsmarkt per sector toelichtte en een thema aansneden wat relevant was voor zowel onderwijs als bedrijfsleven. We zochten telkens een gastbedrijf waar de deelnemers een rondleiding kregen.

Als we zien dat de verschillen in gemeenten groot zijn, dan is het voor ons een prioriteit om de ingeslagen weg verder te bewandelen en aansluiting te zoeken bij een gemeentelijk arbeidsmarktbeleid. Aangezien we een klein RTC zijn, moeten we goed afwegen in welke gemeenten we initiatieven willen en kunnen nemen. We kiezen bewust voor kwaliteit in plaats van kwantiteit.

De dalende instroom in het technisch onderwijs is gekend en een hardnekkig probleem. Als RTC op zich kunnen we hier weinig verandering in brengen. Wat we wel kunnen doen is inzetten op uitdagende en inspirerende leercontexten, zodat leerlingen de mogelijkheden ervaren en inzien van een gekozen studierichting. Ook kunnen we leerkrachten versterken, door hen te informeren over nieuwe tendensen, technologieën die zich afspelen op de arbeidsmarkt, zodat ze mee evolueren in hun studiegebied.

De oprichting van ons leerplatform waarin we zowel informeren, goede initiatieven rond samenwerking onderwijs en bedrijfsleven promoten als komen tot nieuwe innoverende initiatieven is volgens ons een extra troef om de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven te bevorderen. Het is één van de mogelijkheden om infrastructuur, apparatuur en kennis te delen. Het project zit nog maar in de startfase, maar we hopen dat we via een olievlek ons gedachtegoed kunnen verspreiden. Ook hier zijn partnerschappen en samenwerkingsverbanden van ontelbaar belang.

2.1.3 Schoolverlatersstudie VDAB⁷

Op 10 juni 2015 werd het nieuwe schoolverlatersrapport voorgesteld. De VDAB volgde een volledig jaar de jongeren, die in 2013 de schoolbanken verlieten.

De huidige economische toestand is nog niet erg gunstig, maar toch zijn er al wat lichtpunten.

Schoolverlaters krijgen in tijden dat het economisch minder gaat toch voldoende kansen. De kansen zijn afhankelijk van het al dan niet behalen van een getuigschrift of nog beter een diploma. Schoolverlaters zonder enige vorm van kwalificatie gaan een onzekere toekomst tegemoet.

⁷ Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen, kiezen voor TSO, it makes Se-n-Se, 28 ste editie 2015
<https://www.vdab.be/trends/schoolverlaters.shtml>

Positief is dat de ongekwalificeerde schoolverlaters die de arbeidsmarkt betreden, voor het tweede jaar op rij sterk afnemen.

De komende jaren verwachten we een toenemende vraag naar uitvoerende technici. Helaas zien we dat het aantal schoolverlaters uit het technisch secundair onderwijs de laatste 2 jaar gedaald is. Toch blijft techniek qua studiekeuze in alle vormen een zeer goede keuze, ook de zorg blijft het goed doen.

Een 7de jaar na BSO of TSO is een ideale springplank naar de arbeidsmarkt. Een extra jaar blijkt een groot verschil te maken in de zoektocht naar een job, zeker als er praktijkervaring werd opgedaan.

Hoe benutten we deze informatie in onze werking?

Jongeren moeten een studierichting kiezen, waarin ze hun passie en talenten kunnen ontwikkelen.

We zien het schoolverlatersrapport als een verzameling van gegevens, zodat leerlingen weten als ze voor een bepaalde studierichting kiezen wat de kansen en eventuele mogelijkheden zijn op de arbeidsmarkt, wel wetende dat het informatie is die iets zegt over de huidige toestand. Als jongeren afstuderen, dan kan die arbeidsmarkt er compleet anders uit zien, ook hierover moeten we jongeren durven informeren. Daarnaast is noodzakelijk dat jongeren de boodschap meekrijgen, dat het behalen van een diploma zeer belangrijk is. Zonder diploma krijg je weinig tot geen kansen op de arbeidsmarkt.

Het onderwijs moet jongeren zeer breed vormen, zorgen dat het fijne en kritische burgers worden in onze samenleving. Het is niet de taak van het onderwijs om jongeren uitsluitend op te leiden voor de arbeidsmarkt, wel dat leerlingen de nodige skills meekrijgen zodat ze weerbaar zijn om levenslang en levensbreed te kunnen en willen leren.

Als RTC engageren we ons om leercontexten aan te bieden die uitdagend, relevant en inspirerend zijn. De ervaringen die men opdoet, kunnen gebruikt worden en moeten fungeren als extra bagage als men de arbeidsmarkt betreedt.

2.1.4 Knelpuntberoepen⁸

Op 29 mei werd de nieuwe lijst van knelpuntberoepen gelanceerd. Het technisch talent blijft het grootste tekort op de arbeidsmarkt.

Een aantal bouwberoepen verdwijnen van de knelpuntlijst, zo zijn metselaar en wegenwerker geen knelpunt meer. Andere bouwberoepen blijven een knelpunt op de arbeidsmarkt.

De arbeidsmarkt blijft schreeuwen om technisch geschoold personeel.

Nog steeds kiezen te weinig jongeren voor een STEM-studierichting in het middelbaar onderwijs. Zolang we er niet in slagen om hierin een kentering te brengen, zullen de technische beroepen de knelpuntenlijst blijven domineren.

Hoe benutten we deze informatie in onze werking?

Zoals eerder al aangehaald engageren we ons om leercontexten aan te bieden die uitdagend, relevant en inspirerend zijn. De ervaringen van leerlingen moeten gezien worden als extra bagage als men de arbeidsmarkt betreedt.

⁸ https://www.vdab.be/trendsdoc/vacatureanalyse/vacatureanalyse_2015.pdf

Daarnaast is het promoten van technische beroepen, geen soloslim verhaal maar kunnen we alleen maar slagen als we met zijn allen inzetten op samenwerking tussen bedrijven, scholen, netten, sectoren, opleidingsinstellingen en VDAB. Als RTC moeten we onze verantwoordelijkheid hierin nemen door aan te sluiten bij bestaande initiatieven en als we hiaten detecteren om nieuwe samenwerkingen op te zetten.

De T2-campus is een manier om technische beroepen op een andere manier in de kijker te zetten en dit zowel voor leerlingen als voor leerkrachten.

De doelstellingen van STEM zijn nobel en relevant, maar er is lange tijd onduidelijkheid geweest wat de inhoud nu was van het STEM-kader.

We zagen ineens STEM-scholen en initiatieven ontstaan. Soms hadden we de indruk dat het enkel over een naamsverandering ging, maar dat er weinig STEM-filosofie achter zat.

We zijn dus bijzonder blij met het advies van de VLOR over STEM⁹ en kunnen ons volledig vinden in het advies en de suggesties:

- Goed STEM-onderwijs moet er voor iedereen zijn en niet enkel voor cognitief sterke leerlingen
- STEM is vormend op zich
- Het is nodig om te stroomlijnen in de wildgroei aan STEM-initiatieven
- Er is nood aan duidelijker formulering en heldere communicatie
- Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen STEM-geletterdheid voor iedereen en STEM-specialisatie, niet eerder dan in de tweede graad van het secundair onderwijs en niet enkel voor cognitief sterke leerlingen
- Er moet expliciet aandacht zijn voor het versterken van leraren, opleiders en begeleiders
- De lerende netwerken zijn ondersteunend en kunnen houvast bieden
- De STEM-academies zijn 1 model van samenwerking rond STEM buiten het onderwijs.

Als RTC hebben we mee het STEM-charter ondertekend. We zijn dan ook vragende partij om een duidelijke rol in dit geheel te krijgen, zeker omdat er recent beslist werd om meer in te zetten op BSO/TSO en deze link kunnen we vanuit het RTC perfect maken.

2.2 Beleidsveld

2.2.1 Beleidsnota onderwijs 2014-2019, Vol vertrouwen en in dialoog bouwen aan onderwijs¹⁰

In de beleidsnota van de Vlaamse regering worden we als RTC niet expliciet vernoemd, toch zijn er duidelijke linken met onze huidige en nieuwe beheersovereenkomst met het departement onderwijs en vorming.

In de beleidsnota worden onderstaande items opgesomd:

- Een vlotte doorstroom van het onderwijs naar de arbeidsmarkt realiseren
- Vlaamse kwalificatiestructuur uitrollen met verkorte procedures
- Een geïntegreerd kwaliteitskader voor beroepsopleidingen invoeren

⁹ Advies over het ontwerp van STEM-kader, VLOR, 22 oktober 2015

¹⁰ Beleidsnota onderwijs 2014-2019, Vol vertrouwen en in dialoog bouwen aan onderwijs.
<https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/beleidsnota-2014-2019-onderwijs>

- **Via betere randvoorwaarden het werkplekleren stimuleren**
- **Competenties verworven in niet formele en informele contexten erkennen**
- **Leerlingen warmer maken voor STEM**
- **Werk maken van werk in de zorgsector**
- **Ondernemerschap en ondernemerszin aanmoedigen**
- **Van leren en werken een volwaardig onderwijsstraject maken**

Als RTC zullen we de volgende jaren mee inzetten op de items die in het vet staan. Een aantal elementen zoals creëren van uitdagende leeromgevingen, jongeren prikkelen en uitdagen tot levenslang en levensbreed leren en leerlingen warm maken voor STEM zit verweven in onze verschillende initiatieven.

We hebben ook het STEM-charter¹¹ ondertekend en willen dit verder met anderen de volgende jaren mee concretiseren.

Het werkplekleren stimuleren zit in de uitbouw van ons leerplatform rond stages en werkplekleren, alsook de recente vraag om het duaal leren extra te stimuleren.

Werk maken van de zorgsector zit grotendeels vervat in de samenwerking met o.a. UNIFORM van de provincie Limburg.

2.2.2 Duaal Leren, een volwaardige kwalificerende leerweg, conceptnota¹² bis¹³

Onze arbeidsmarkt en kenniseconomie wijzigt zeer snel, vandaar dat de aandacht voor werkplekleren, stages, duaal leren erg actueel zijn. In de praktijk worden de begrippen tot op heden niet eenduidig ingevuld, waardoor er onduidelijkheid in het werkveld bestaat en de materie als bijzonder complex wordt ervaren.

Het is een feit dat leren op de werkvloer, in welke vorm dan ook een belangrijke meerwaarde kan zijn voor zowel de leerlingen, leerkracht als potentiële werkgever. Stages en werkplekleren zijn een cruciale factor voor een geslaagde aansluiting tussen de opleiding en beroepsloopbaan.

Zowel in onderwijs en opleiding, als op de arbeidsmarkt groeit daarom de behoefte om de onderwijs- en opleidingsprogramma's levensechter te maken en af te stemmen op de wijzigende omstandigheden en verwachtingen op de arbeidsmarkt.

In de conceptnota "duaal leren" van 3 juli 2015; vinden we een kader en definitie van werkplekleren en duaal leren. Het is deze definitie: "Werkplekleren situeert zich op een continuüm waar er verschillende activiteiten of vormen van werkplekleren mogelijk zijn, van observatieactiviteiten, praktijklessen op verplaatsing, stages, geassocieerd onderwijs met aan het uiteinde van dit continuüm duaal leren als meest intensieve vorm", die we vanaf nu consequent hanteren.

Verder wordt er benadrukt dat werkplekleren enkel kan slagen als onderwijs en werk de handen in elkaar slaan en samenwerken elk vanuit hun opgebouwde expertise.

Werkplekleren gaat altijd om leeractiviteiten met als doel het verwerven van competenties die gekaderd worden in de kwalificaties die jongeren geacht worden te verwerven. Je kan enkel van werkplekleren spreken als de leeromgeving een arbeidssituatie is buiten de onderwijs- en opleidingsinstellingen.

¹¹ <http://stemvoordetoekomst.be/charter.php>

¹² Duaal leren, een volwaardige kwalificerende leerweg, conceptnota Vlaamse overheid 23.01.2015

¹³ Duaal Leren, een volwaardige kwalificerende leerweg, conceptnota bis, Vlaams overheid, 07.03.2015
http://www.esf-agentschap.be/sites/default/files/attachments/articles/conceptnota-bis_duaal_leren_-_een_volwaardige_kwalificerende_leerweg_20150625.pdf

Werkplekleren kan verschillende vormen aannemen: observatieactiviteiten, praktijklessen op verplaatsing, stages, geassocieerd onderwijs en duaal leren als de meest intensieve vorm van werkplekleren, gelinkt aan leerling en alternerend leren. Je kan enkel van duaal leren spreken indien het een opleiding betreft waarvan de competenties vooral op de werkvloer verworven worden. Hierbij wordt gestreefd naar 60 % of meer van de competenties die verworven worden op de werkvloer.

Leerplatform rond werkplekleren en stages

We zijn dus met de informatie van de conceptnota en conceptnota bis aan de slag gegaan en hebben we de koppeling gemaakt met de omzendbrief¹⁴ m.b.t. de leerlingenstages, observatieactiviteiten en praktijklessen op verplaatsing in het voltijds gewoon secundair onderwijs en BuSO OV4.

Deze informatie vormt de basis van ons leerplatform rond stages en werkplekleren. Het leerplatform situeert zich in de uitbouw van de platformfunctie die werd opgenomen in onze beheersovereenkomst als één van de kerntaken. Het leerplatform zet vooral in op informeren, bundelen van de bestaande expertise, inzetten op vernieuwing en informatie, ontwikkelen van een laagdrempelig platform om zo gericht acties te kunnen ontwikkelen voor zowel leerlingen, onderwijs als bedrijfsleven. Het doel moet zijn door het delen van kennis, infrastructuur en apparatuur dat we een verbinding maken tussen het onderwijs en bedrijfsleven en tal van vormen van werkplekleren promoten van observatiestages tot duaal leren.

Provinciaal en Vlaams draagvlak

De trekkers van het leerplatform zijn Kenniscentrum Industrie-Onderwijs en RTC Limburg, daarnaast is er een stuurgroep, kerngroep en naarmate het project vordert zullen er ook ad hoc werkgroepen worden opgericht.

We zijn tevens weerhouden om deel te nemen aan het lerend netwerk oproep Spoor 4 'Duaal Leren' (zie bijlage) en er is afstemming voorzien met het ESF-project Werkplek 21. Het RTC is sinds kort vertegenwoordigd in het Regionaal Overleg Platform.

Verder vinden we het noodzakelijk dat we de link leggen met de andere RTC's, zodat we goede praktijken en ervaringen over het werkplekleren/duaal leren kunnen delen zodat we op termijn komen tot een gedragen visie rond de platformfunctie.

Stimuleren van het duaal leren

Recent kregen we de vraag om acties op te zetten om het duaal leren te stimuleren. We hebben er bewust voor gekozen om deze vraag te verankeren binnen het leerplatform en af te toetsen met de leden van het ROP en de leden van de stuurgroep van het leerplatform om van daaruit kleinschalige acties te ontwikkelen.

Het is voor ons niet zo duidelijk wat de strategie en timing van het beleid is rond het duaal leren. De pilootprojecten bevinden zich in een opstartfase en deze ervaringen moeten zeker meegenomen worden in het vormgeven van het duaal leren, naast de ervaringen van de huidige systemen.

We willen de volgende jaren heel graag mee aan de kar trekken rond het duaal leren, maar dan wel graag met een duidelijke beleidsvisie en strategie en vooropgestelde

¹⁴ Omzendbrief leerlingenstages, observatieactiviteiten en praktijklessen op verplaatsing in het voltijds gewoon secundair onderwijs en BuSO OV4.

<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14891>

timing. Als we een duidelijke rol krijgen in deze visie, dan kunnen we ook verantwoording afleggen voor de zaken die we al dan niet kunnen en willen realiseren.

2.3 Eigen organisatie: SWOT-analyse

Aandachtspunten

- We zijn een klein team, bestaande uit 2 personen.
- Momenteel hebben we te weinig zicht op doelgroep BuSO, leertijd en deeltijds werken en leren. Het is een aandachtspunt waar we prioritair op inzetten.
- De contacten met het bedrijfsleven zitten in stijgende lijn, maar dit moet verder uitgebreid worden. We willen dit realiseren met het leerplatform en de acties die we eraan koppelen om het leerplatform bekendheid te geven.
- Communicatie met scholen, blijft een heikel punt, regelmatig missen leerkrachten onze informatie omdat er binnen de school onvoldoende gecommuniceerd wordt.

Sterktes

- We zijn een team, met gedreven medewerkers.
- Het Dagelijks Bestuur is nauw betrokken bij operationele werking.
- We hebben een goede provinciale verankering zowel met nationaal georganiseerde sectororganisaties als provinciaal georganiseerde FTML, FVB, ...
De samenwerking met VDAB en Syntra Limburg en andere socio-economische actoren verlopen goed.
- We zijn trots op de servicegerichte – en klantvriendelijke werking naar onze scholen, we vinden het belangrijk dat we zowel kleine als grote scholen bereiken.
- DNL is een netoverschrijdende projectgroep van RTC, die bestaat uit een aantal directeuren, die gepassioneerd met vernieuwing bezig zijn. Het is een meerwaarde voor onze werking.
- Onze werking is gebaseerd op een sterk gedragen visie door zowel de medewerkers als de bestuurorganen.
- We hebben aangename en professionele contacten met het departement onderwijs.

Kansen

- Rol van het RTC in de T2-campus kan een meerwaarde betekenen voor het Limburgs onderwijs.
- Onze platformfunctie geeft ons de kans om de niche van het RTC in de verf te zetten, namelijk een ondersteunende rol spelen en partners laten schitteren.
De faciliterende platform-functie vervullen die leidt tot samenwerkingen en nieuwe verbindingen. Meerwaarde bieden en voorloper zijn en dit in functie van delen van infrastructuur en apparatuur.
- Het oprichten van het leerplatform is een manier om de verbinding onderwijs en bedrijfsleven in de kijker te zetten met de nadruk op kwalitatieve vormen van werkplekleren, vertrekkende vanuit de nota van duaal leren, gelinkt aan de omzendbrief rond stages.
- RTC Limburg is zoekende om de beroepskwalificaties te vertalen naar het onderwijs.
- 5 RTC's hoeven geen eenheidsworst te zijn en te worden. Verschil kan een belangrijke meerwaarde en troef betekenen. Het is zeker opportuun om te kijken op welke manier we die troef in diversiteit kunnen verzilveren en vertalen naar de buitenwereld zodat we evolueren naar een "RTC als STERK MERK".

Verder vinden we het noodzakelijk dat we de link leggen met de andere RTC's, zodat we goede praktijken en ervaringen kunnen delen zodat we op termijn komen tot een gedragen visie rond de platformfunctie.

Bedreigingen

- Onvoldoende (h)erkenning door bepaalde koepels, het topniveau van de koepel zegt iets anders dan de nijverheidsscholen waarmee we samenwerken.
- Een aantal vertraagde beleidsbeslissingen verlamt regelmatig onze werking, waardoor we als RTC onprofessioneel overkomen, zonder dat we hierop vat hebben, wat zorgt voor frustraties en onmacht.
- Ad hoc opdrachten missen soms een gedragen visie, wat onze geloofwaardigheid niet ten goede komt.

3. Formulering strategische doelstellingen

De T van Techniek en Techn(olog)ische competenties staan centraal in elk studiegebied wat we aanbieden.

We zetten enkel in op leerlijnen, thema's en bieden geen losstaande acties aan.

De volgende jaren zetten we in op voldoende vernieuwing, alle acties lopen maximum voor 3 jaar en we voorzien een uitdoofscenario van 2 jaar. Dat geeft onze klanten en partners de kans, om het zelf te realiseren indien het nog nuttig en noodzakelijk is.

We vinden het van ontelbaar belang om uitdagende leercontexten aan te bieden en krachtige leeromgevingen op te zetten. In de praktijk wil dit zeggen dat we vooral maatwerk vragen.

De acties die we aanbieden, moeten voldoen aan de toekomstige behoeften van de arbeidsmarkt. De focus ligt dus niet puur op beroepen maar wel op competenties van de toekomst. Het zijn nog steeds mensen die het verschil maken met hun vakkennis en professionele skills. Jongeren kunnen met hun talenten bedrijven helpen innoveren en groeien. Op die manier geven we leerlingen extra bagage mee, als ze de arbeidsmarkt betreden.

We merken dat leerkrachten behoeften hebben aan frisse inzichten die hen helpen zich te blijven aanpassen aan nieuwe beroepsinvullingen en zeer snel veranderende markteisen. Daarom kiezen we er zeer bewust voor om leerkrachten zoveel als mogelijk te versterken in hun rol, dit zullen we realiseren door Train The Trainers aan te bieden, alsook leerkrachten de mogelijkheid te geven om opleidingen te volgen in het bedrijfsleven. Voordeel hiervan is dat leerkrachten de opgedane kennis, kunnen toepassen in de klas, alsook dat ze op de hoogte zijn van nieuwe tendensen, evoluties in het bedrijfsleven.

De volgende jaren zullen we dus op verschillende manieren sterk inzetten op de verbinding onderwijs en bedrijfsleven.

In de beheersovereenkomst hebben we 2 kerntaken het ter beschikking stellen van infrastructuur en apparatuur en de platformfunctie. We geloven erin dat een faciliterende platformfunctie een niche is, waarin we ons verder willen en moeten specialiseren.

Als RTC zijn we maar één van de spelers op het veld, maar toch kunnen we zeker meerwaarde en verschil maken door deel te nemen aan samenwerkingsverbanden en partnerschappen af te sluiten. We zijn ervan overtuigd dat deze partnerships de sleutel zijn voor succes en vooruitgang. Momenteel hebben we al tal van actieve samenwerkingen lopen met sectororganisaties en socio-economische actoren. We hebben contacten met een aantal pedagogische begeleiders. Daarnaast nemen we actieve rollen in bestaande overlegorganen zoals het ROP, Ontdek Techniek Talent. Indien nodig zetten we zelf samenwerkingsverbanden op. In deze netwerken kunnen we ontmoeten, informatie en expertise delen. Door krachten te bundelen kunnen we onze toekomst op een duurzame en gedragen manier vorm geven.

4. Omschrijving van de kritieke succesfactoren

- Het opzetten van netoverschrijdende samenwerkingen met partners uit het onderwijs- en arbeidsmarktveld.
- We willen acties realiseren die aansluiting vinden bij het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid. Er moet afgetoetst worden, welke van de 13 gemeenten voor ons prioritair zijn.
- Vernieuwen en innoveren vinden we belangrijk, daarom zullen we in elk jaaractieplan inzetten op (ver)nieuwe acties rond het ter beschikking stellen van infrastructuur en apparatuur.
- Om ons leerplatform in de kijker te zetten, zullen we in de verschillende regio's acties ontwikkelen.
- De feedback en dialoog met het werkveld is ontzettend belangrijk en voor ons een barometer om al dan niet bij te sturen.
- Nieuwe zaken willen we eerst kleinschalig uittesten, zodat we voldoende geëxperimenteerd hebben vooraleer we het project uitrollen voor het grotere publiek.
- Om onze initiatieven te verankeren hebben we een stevige visie vanuit het beleid nodig.

5. Het bereiken van onze doelstellingen

Als RTC willen we voorloper zijn. Soms slagen we hierin maar we stellen evengoed vast dat we regelmatig achter de feiten aanlopen. We worden dan ad hoc nog snel in een project geschoven. Ook hier moeten we onze verantwoordelijkheid nemen en durven nadenken, wat de oorzaak is dat men ons niet altijd op Vlaams niveau (her)erkent. Blijkbaar slagen we er als RTC niet goed in om aan de wijde buitenwereld te vertalen wat onze meerwaarde kan zijn.

Een deel van onze kernopdracht, het ter beschikking stellen van infrastructuur en apparatuur, gebeurt nu grotendeels door het betalen van facturen aan opleidingsverstrekkers. Toch zijn we van mening, dat onze job veel meer moet zijn dan het betalen van facturen.

We hebben al aangegeven dat we bijzonder tevreden zijn met de andere kernopdracht namelijk, het uitbouwen van de platformfunctie. Ook via de platformfunctie kunnen we infrastructuur en apparatuur ter beschikking stellen onder andere door verschillende vormen van werkplekieren te ontwikkelen en te promoten en op die manier de verbinding te maken tussen onderwijs en de bedrijfswereld.

Zoals eerder al aangehaald bevinden we ons als RTC in een sterk veranderend landschap, we moeten niet alleen nadenken over onze huidige rol, maar ook hoe we als RTC onze toekomstige rol willen vervullen.

We zien in Limburg dat er in een aantal scholen geïnvesteerd wordt in het project 'Scholen van Morgen' en daar kunnen we alleen maar blij mee zijn. We vermoeden dat ze de eerste jaren daarom minder gebruik zullen maken van ons huidig aanbod. We moeten dus nadenken op welke manier we ze dan wel kunnen ondersteunen.

Daarnaast is het secundair onderwijs in hervorming en aan het moderniseren. De Vlaamse Regering wil het duaal leren versterken en uitbreiden¹⁵. Om het duaal leren te kunnen realiseren zijn er voldoende werkgevers nodig die een tewerkstellingsplaats willen aanbieden, waar er aandacht is voor kwaliteitsvolle opvolging. Hier kunnen we als RTC een duidelijke rol vervullen naast andere partners. Sowieso kunnen we al de link leggen met ons leerplatform waar duaal leren een onderdeel van is en we vooral inzetten op kwaliteit. We willen in het duaal leren zeker mee aan de kar trekken, maar dan graag met een duidelijke opdracht en rol.

Los van de modernisering zien we dat een aantal scholen bewust kiezen voor innovatieve leervormen en context creëren die het voor de medewerkers en leerlingen aangenamer en boeiender maken.

Ook wij als RTC moeten evolueren en nadenken over onze (ver)nieuwe rol in een snel veranderende samenleving. Het is niet omdat er de laatste jaren volop geïnvesteerd wordt in allerlei digitale leeromgevingen en technologieën dat dit automatisch resulteert in positieve effecten op de schoolresultaten of de verminderde ongekwalificeerde uitstroom.

De vraag moet zijn hoe kunnen we leerkrachten versterken om de verbrede opdracht van onderwijs te realiseren: van kennis overdragen naar competenties verwerven en talenten te ontwikkelen en hoe kunnen we hen daarin ondersteunen, met uitdagende leeromgevingen waar theoretische kennisontwikkeling en praktijkervaring in elkaar verweven zit. We moeten echt een stap verder durven zetten dan kennisoverdracht en het oefenen van vaardigheden.

In de eerste plaats moeten we blijven investeren in een stevige regionale werking, met een duidelijke groei mindset. Naast die opdracht moeten we ook werken aan een gedragen verhaal door en met de 5 RTC's. Provincieoverschrijdende samenwerking betekent meer dan 5% van ons budget hiervoor te voorzien. We hoeven absoluut geen eenheidsworst te worden, integendeel elk RTC heeft zijn eigen regionale dynamieken en zijn eigen expertise. We moeten nadenken hoe we RTC als "Sterk Merk" op de Vlaamse kaart kunnen plaatsen. Het zal een evenwichtsoefening worden om een balans te vinden waar 5 besturen zich in kunnen vinden en een gedragen verhaal waarmee we ons op de Vlaamse kaart kunnen plaatsen. Het uitbouwen van de platformfunctie is volgens ons hiervoor een geschikt middel.

¹⁵ advies Vlor over de conceptnota duaal leren – 12.03.2015
<http://www.vlor.be/advies/advies-over-de-conceptnota-duaal-leren>

Geraadpleegde literatuur, website, documenten, uiteenzettingen

Naast de documenten waar er naar verwezen wordt in de voetnoten, waren er nog tal van documenten, websites en uiteenzettingen die erg nuttig zijn in de dagdagelijkse werking en gebruikt werden in het vormgeven van het strategisch plan.

Een bijkomende inspiratiebron die van ontelbaar belang is, zijn de vaardigheden en inzet van collega's en mensen in en uit het werkveld. Het zijn zij die mee zorgen voor dagdagelijkse inspiratie, waardoor je extra bagage krijgt die je dan weer kan delen met anderen.

Boeken

- De omgekeerde leerweg, een nieuw perspectief voor het beroepsonderwijs, Erica Aalsma, Eburon
- Mijn bedrijf wegwijs in onderwijs, Bea Bossaerts, Lannoo Campus
- Naar een nieuwe mindset, Lut Wyers, Neno
- ...

Documentatie en teksten

- Leren op de werkplek, Europese prioriteit – Belgische uitdagingen, Refernet, 10 december 2015
- Uiteenzetting Prof. Em. Dhr. Herman Baert, een leerwinkel op knooppunt van wegen naar meer participatie aan levenslang & -breed leren, Genk 16 december 2015
- ...

Websites

- <http://www.flanderssynergy.be/projectwerking/onderwijs-slim-organiseren>
- <http://www.schoolmakers.be/meer-technologie-leidt-niet-tot-betere-kennis/>
- <http://www.deleermeesters.nl/>
- ...